

The background of the slide is a vibrant collage of various fresh foods. On the left, there are sliced salami, whole carrots, and onions. In the center, there are several whole potatoes. On the right, there are green apples, a glass pitcher of water, and a slice of orange. At the bottom, there are tomatoes, a tray of brown eggs, a bottle of olive oil, and a whole fish. The overall theme is fresh, healthy food.

LISTERIÓZA RIZIKA A PREVENCE

MUDr. Renata Ciupek

Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně

Brno, 2025

Listerióza

- u zdravých neoslabených osob probíhá bezpříznakově nebo pod obrazem lehké chřipky, **nikoli jako akutní gastroenteritida**
- **manifestní případy se projeví jako sepse nebo zánět mozkových blan**
- **komplikace manifestních případů: endokarditida, abscesy, kožní léze**
- původcem je bakterie *Listeria monocytogenes* - ubikviterní, odolná proti chladu, vyskytuje se běžně v prostředí, může kontaminovat potraviny, přežívá i v chladu (pozor - chladničky!)
- cesta přenosu je alimentární a z těhotné na plod, délka inkubační doby je v řádu týdnů, což ztěžuje objasnění konkrétní rizikové potraviny
- počty případů v ČR se pohybují v řádu několika desítek ročně

Riziko nákazy listeriózou je nejvyšší pro:

- těhotné – v 1. trimestru potrat
- novorozence - **u novorozenců se projeví jako hnisavý zánět mozkových blan** nebo **sepsy**; novorozenci se rodí se sepsí i v případě, že onemocnění matky bylo bezpříznakové
- osoby s poruchami imunity, onkologicky nemocné, oslabené seniory

Listerióza – prevence

- důkladná **tepelná úprava** potravin živ. původu
- **pro osoby v riziku nákazy: eliminace syrových pokrmů** živočišného původu z jídelníčku (tatarský biftek, carpaccio, syrová sekaná), syrové nedostatečně očištěné kořenové zeleniny i mražené zeleniny, zrajících sýrů, uzených a syrových ryb (sushi), lahůdkových salátů, aspiků
- dodržování hygienických zásad při manipulaci s potravinami
- uložení potravin v chladničce, pravidelné čištění (ocet!)
- zdravotní výchova – **včasné poučení těhotných o bezpečném stravování v těhotenství**

V každé domácnosti: pravidelný úklid ledničky!

